

פרשת קדשים תשע"א
קדשים תהיו

This week's shiur is sponsored by Aaron Heller in memory of
לע"נ רבקה שפרינצה הלר בת יצחק הכהן וחנה קניגסברג ע"ה

רש"י

(ב) **דבר אל כל עדת בני ישראל** - מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה: **קדשים תהיו** - הווי פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, אשה זונה וחללה וגוי אני ה' מקדשכם, (ויקרא כא ז - ח) ולא יחלל זרעו אני ה' מקדשו (ויקרא כא טו) קדושים יהיו אשה זונה וחללה וגוי (ויקרא כא ו):

ויקרא פרק יט

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנֵק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְקֹנֵק אֲלֵהֶיכֶם:

המב"ל

(ב) **אל כל עדת בני ישראל** - כבר אמרו רבותינו (תו"כ ריש הפרשה) שהפרשה הזו נאמרה בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. וזה טעם "אל כל עדת בני ישראל". אבל הוזכרה כאן בתורת הכהנים מפני שידבר בה על קרבן התודה, ומפני שיזכיר בה המשפט שיצוה לעשות בעושי התועבות הנזכרות והעריות, והתועבות הוזכרו בספר הזה מפני הטעם שכתבנו בתחלת הספר: **קדושים תהיו** - הווי פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, לשון רש"י. אבל בתורת כהנים (פרשה א ב) ראיתי סתם, פרושים תהיו. וכן שנו שם (שמיני פרק יב ג), והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני, כשם שאני קדוש כך אתם תהיו קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם תהיו פרושים: ולפי דעתי אין הפרשות הזו לפרוש מן העריות כדברי הרב, אבל הפרשות היא המוזכרת בכל מקום בתלמוד, שבעליה נקראים פרושים: והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין, א"כ ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזמת אשתו או נשיו הרבות, ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו, וידבר כרצונו בכל הנבלות, שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה:

בראשית פרק ב פסוק ג

וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ אֵתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

רש"ר הירש עה"ת

ההרמוניה הרוחנית הפנימית: ו"שלוש": המושלם בחומר ובגוף. משום כך כל קדוש איננו בן חלוף; הטהור המוחלט הוא גם נצחי מוחלט. והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלם" (ישעיה ג, ד). "מה קדוש לעולם קיים, אף הם לעולם קיימים" (סנהדרין צב ע"א). ואילו היפוכו של "קדוש" הוא "חול" — משרוש "חלל"; כביכול, אין חול אלא חלל, שיחלוף ויעבור מן העולם.

ויקדש אתו: העניק לו עילוי, קדושה ונצחיות. שורש "קדוש" מציין את ההחלטיות הגמורה, שהיא למעלה מכל ניגודים; התמסרות מוחלטת, שלא תועם על ידי כל מאבק. ומכאן "קדוש": מי שהתמסר בשלמות לכל טוב ונעלה, עד שפסק בקרבו כל מאבק עם החושניות. והיפוכו "קדוש": מי שהתמסר בשלמות לחושניות, עד שככה בקרבו כל זיק של כוחות הטוב. והשוה "כבוד": רישומו של המשקל הרוחני; וכנגדו "כבד": רישומו של המשקל החמרי. וכן "שלוש":

The Guide of the Perplexed III:47

As for His dictum, may He be exalted, *Sanctify yourselves therefore, and be ye holy, for I am holy*, it does not apply at all to *uncleanness* and *cleanness*. *Siphra* states literally: *This concerns sanctification by the commandments; they also say of His dictum, Ye shall be holy, that this concerns sanctification by the commandments*. For this reason, transgression of the *commandments* is also called *uncleanness*. This expression is used with regard to the mothers and roots of the *commandments*, namely, [the commandments concerning] *idolatry, incest, and shedding of blood*. With regard to *idolatry* it says: *Because he hath given of his seed unto Molech to render unclean My Sanctuary*. And with regard to *incest* it says: *Do not make*

>>>

yourself unclean with all these things, and so on. And with regard to shedding of blood it says: You shall not make unclean the land, and so on. It therefore has become clear that the term uncleanness is used equivocally in three different senses: It is used of disobedience and of transgression of commandments concerning action or opinion; it is used of dirt and filth, | Her uncleanness is in her skirts; and it is used according to these fancied notions, I refer to touching or carrying certain things or to being under the same roof with certain things. With reference to this last sense, we say: The words of the Torah are not subject to becoming unclean. Similarly, the term holiness is used equivocally in three senses opposed to those three senses.

ספר מסילת ישרים - פרק כו

בבאור מדת הקדשה ודרך קנייתה :

ענין הקדשה כפול הוא, דהיינו, תחלתו עבודה וסופו גמול, תחלתו השתדלות וסופו מתנה, והיינו שתחילתו הוא מה שאדם מקדש עצמו וסופו מה שמקדשים אותו. והוא מה שאמרו ז"ל (יומא לט), "אדם מקדש עצמו מעט מקדשים אותו הרבה, מלמטה מקדשים אותו מלמעלה":

ההשתדלות הוא שיהיה האדם נבדל ונעתיק מן החמירות לגמרי ומתדבק תמיד בכל עת ובכל שעה באלהיו. ועל דבר זה נקראו הנביאים, מלאכים, כענין שנקאמר באהרן (מלאכי ב), "כי שפתי כהן ישמרו דעת, ותורה בקשו מפיהו, כי מלאך ה' צבאות הוא", ואומר (דברי הימים ב לו), "ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים" וגו'. ואפילו בשעת התעסקו בפעשים הגשמיים המכרחים לו מפאת גופו, הנה לא תזוז נפשו מדבקותה העליון, וכענין שנקאמר (תהלים סג), "דבקה נפשי אחרך בי תמכה למינדך". ואמנם לפי שאי אפשר לאדם שישים הוא את עצמו במצב הזה, כי כבד הוא ממנו, כי סוף סוף חמרי הוא ובשר ודם, על כן אמרתי, שסוף הקדשה מתנה, כי מה שיוכל האדם לעשות הוא ההשתדלות בדיפת הידיעה האמתית והתמדת ההשקלה בקדשת המעשה, אך הסוף הוא, שהקדוש ברוך הוא ידריכהו בדרך הזה שהוא הפך ללכת בה, וישרה עליו קדשתו ויקדשהו, ואז יצלח בידו זה הדבר שיוכל להיות בדבקות הזה עמו יתברך בתמידות, כי מה שהטבע מונע ממנו יעזרהו יתברך ויסיע לו, וכענין שנקאמר (תהלים פד), "לא ימנע טוב להולכים בתמים". ועל כן אמרו במאמר שזכרתי, "אדם מקדש עצמו מעט", שהוא מה שיוכל האדם לקנות בהשתדלותו, "מקדשים אותו הרבה", שהוא העזר שעוזר אותו השם יתברך, וכמו שכתבתי:

והנה, האיש המתקדש בקדשת בוראו, אפלו מעשיו הגשמיים חוזרים להיות עניני קדשה ממש, וסימני אכילת קדשים, שהיא עצמה מצות עשה, ואמרו ז"ל (פסחים נט), "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים": ותראה עתה ההפך שבין הטהור לקדוש, הטהור מעשיו החמריים אינם לו אלא הכרחיים והוא עצמו אינו מתכונן בהם אלא על צד ההכרח, ונמצא שעל ידי זה יוצאים מסוג הרע שפחמריות ונשארים טהורים, אך לכלל קדשה לא באו, כי אלו היה אפשר בלתי כבד הנה יותר טוב. אך הקדוש, הדבק תמיד באלהיו ונפשו מתהלכת בין המשפלות האמתיות באהבת בוראו ויראתו, הנה נחשב לו פאלו הוא מתהלך לפני ה' בארצות החיים עודנו פה בעולם הזה, והנה איש כזה הוא עצמו נחשב כמשכן, כמקדש וכמזבח, וכמאמר ז"ל (בראשית רבה פב), "ויעל מעליו אלהים" (בראשית לה) "האבות הן הן המרכבה", וכן אמרו, "הצדיקים הן הן המרכבה", כי השכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש. ומעתה המאכל שהם אוכלים הוא כקרבן שעולה על גבי האשים, כי נדאי הוא שיהיה נחשב לעלוי גדול אל אותם הדברים שהיו עולים על גבי המזבח, כיון שהיו נקרבם לפני השכינה, וכך כך יתרון היה להם בזה עד שהיה כל מינם מתברך בכל העולם, וכמאמר ז"ל במדרש, בן המאכל והמשפחה שהאיש הקדוש אוכל עליו הוא למאכל ההוא ולמשפחה ההוא וכאלו נקרב על גבי המזבח ממש, והוא הענין שאמרו עליו ז"ל (כתובות קה), "כל המביא דורון לתלמיד חכם פאלו הקרב בכורים" וכן אמרו (יומא עא), "ימלא גרונים של תלמידי חכמים יין", במקום נסכים. ואין הדבר הזה שיהיו התלמידי חכמים להוטים אחרי האכילה והשתיה, חס וחלילה, שימלאו גרונים כמלעיט את הגרן. אלא הענין הוא לפי הפננה שזכרתי, כי התלמידי חכמים הקדושים בדרךיהם ובכל מעשיהם הנה הם ממש כמקדש וכמזבח, מפני שהשכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש ממש, והנה הנקרב להם כנקרב על גבי המזבח ומלוי גרונים תחת מלוי הספלים, ועל דרך זה כל תשמיש שישתמשו מדברי העולם אחרי היותם כבר דבוקים לקדשתו יתברך הנה עליו ויתרון הוא לדבר ההוא שזכה להיות תשמיש לצדיק, וכבר הזכירו ז"ל בענין אבני המקום שלקח יעקב ושם מראשותיו (חולין צא), "אמר רבי יצחק, מלמד שנתקבצו כלן והיתה כל אחת אומרת, עלי יניח צדיק ראשו":

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.